

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **D. S.**, zastoupený Mgr. Janem Švarcem, advokátem, sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2020, č. j. MPSV-2020/171494-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 3. 2022, č. j. 2 Ad 31/2020-26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Úřad práce České republiky - Krajská pobočka po hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán prvního stupně“ nebo též „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 16. 9. 2020, č. j. 840027/20/AB, podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory, a sice příspěvek na bydlení ode dne 30. 1. 2020. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že žalobce byl dne 12. 5. 2020 vyzván k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a k doplnění ve výzvě vyjmenovaných podkladů (konkrétně evidenčního listu/rozpisu úhrad na částku hrazeného nájemného vystaveného majitelem bytu na jméno nájemce, vyúčtování služeb spojených s užíváním bytu za rok 2018 a 2019 vystaveného majitelem bytu na jméno nájemce, řádně vyplněného dokladu o výši příjmů za 4. čtvrtletí 2019 a 1. čtvrtletí 2020, řádně vyplněného dokladu o výši nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019 a 1. čtvrtletí 2020, platné nájemní smlouvy na byt uvedený v žádosti od 1. 1. 2020 nebo dodatku o prodloužení nájemní smlouvy od 1. 1. 2020, dokladů o uhrazení nájemného a služeb za měsíce říjen, listopad, prosinec 2019 a leden, únor, březen 2020 s uvedením

přesného data úhrad za jednotlivé měsíce). Žalobce však na tuto výzvu správního orgánu prvního stupně nereagoval.

[2] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení zamítl žalobcovu odvolání a potvrdil prvostupňové rozhodnutí úřadu práce. Doplnil, že úřad práce poprvé vyzval žalobce k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, již dne 6. 5. 2020, a současně jej poučil o následcích spojených s nevyhověním výzvě. Podání ze dne 12. 5. 2020 (doručené žalobci dne 18. 5. 2020) bylo tedy již další výzvou, již byl žalobce opětovně vyzván k doplnění žádosti. Na žádnou z uvedených výzev však žalobce nereagoval. Žalovaný proto ve shodě s úřadem práce uzavřel, že žalobce nedoložil doklady potřebné pro vyhodnocení nároku na dávku státní sociální podpory.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Městský soud v Praze zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. Připomněl, že žalobci nebyla dávka státní sociální podpory – příspěvku na bydlení přiznána z důvodu, že podal neúplnou žádost o dávku a následně neuposlechl výzev správního orgánu a neosvědčil rozhodné skutečnosti. Zdůraznil, že povinnost žadatele osvědčit skutečnosti rozhodné pro přiznání dávky vyplývá z § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, přičemž Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že tato povinnost primárně tíží příjemce dávky. Městský soud se také zabýval žalobcem doloženými doklady, které ve shodě se správními orgány hodnotil jako nejasné a nekompletní. K námitce, že žalobce správnímu orgánu dodal měsíční rozpis záloh (změnový list), kterým se upravovala výše záloh na služby, i zúčtování nákladů na bydlení, městský soud uvedl, že takové podklady nejsou součástí správního spisu vedeného k nyní posuzované žádosti. Městský soud upozornil, že pokud žalobce jakékoli podklady předložil správnímu orgánu v době, která předcházela vlastnímu podání žádosti, jak je patrné z jeho argumentace, byly patrně založeny do spisové dokumentace k jiné žalobcově žádosti. Postup správních orgánů proto městský soud hodnotil jako souladný se zákonem.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Neztotožnil se se závěry městského soudu stran zjištěných nesrovnalostí v podkladech předložených k žádosti o dávku. Ve vztahu k podkladům, které měl stěžovatel správnímu orgánu předloženy, avšak které nebyly učiněny součástí spisové dokumentace, stěžovatel namítl, že tyto doklady nemusel opětovně předkládat, neboť si je správní orgán mohl a měl doplnit do spisového materiálu sám.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti připomněl, že důvodem pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti bylo nereagování na výzvu k doplnění podkladů potřebných k rozhodnutí o nároku na dávku státní sociální podpory. Dle žalovaného správní orgán nebyl povinen dohlédávat ve všech předchozích řízeních a k nim vedené spisové dokumentaci, zda v nich (ne)jsou založeny podklady pro aktuálně vedené řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a uplatní se na všechny věci, ve kterých před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[8] Stran přesahu vlastních zájmů z pohledu výše uvedených kritérií stěžovatel v kasační stížnosti tvrdil, že v jeho případě je dán přesah zájmů extrémním rozporem mezi provedenými důkazy a skutkovým stavem, jakož i tím, že se jedná o doposud judikaturou neřešené otázky obecného významu. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že ani jedna z uplatněných kasačních námitek není v projednávané věci důvodem, který by mohl založit přesah vlastních zájmů stěžovatele, natož přesah svým významem podstatný.

[9] Podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře platí, že *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.*

[10] Pokud jde o otázku, zda stěžovatel byl povinen na výzvu správního orgánu reagovat, z judikatury Nejvyššího správního soudu (z níž vycházel i městský soud) k této otázce vyplývá, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů rozhodnutí. Především v řízení o žádosti je přitom v zájmu žadatele, aby aktivně spolupracoval se správním orgánem, přičemž nečinnost žadatele, která znemožňuje posoudit rozhodné skutečnosti, je důvodem pro nepřiznání dávky (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, usnesení ze dne 13. 1. 2022, č. j. 1 Ads 322/2021-24, nebo usnesení ze dne 28. 4. 2022, č. j. 8 Ads 335/2021-33, vydané ve skutkově obdobné věci totožného stěžovatele). Stěžovatel nadto v kasační stížnosti nerozporuje, že v daném případě na výzvy správního orgánu prvního stupně vůbec nereagoval.

[11] Pokud se jedná o stěžovatelovu námitku týkající se nesrovnalostí a rozporů v jím předložených dokladech, městský soud se v napadeném rozsudku (viz body 36 až 38) podrobně věnoval tomu, zda stěžovatel doložil listiny potřebné pro posouzení nároku na

dávku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2020, č. j. 1 Ads 359/2019-38, odst. 14), včetně toho, jaké konkrétní důvody jej ve shodě se správními orgány vedly k závěru, že tyto podklady nelze hodnotit jako dostatečné (nedokládaly ani výši nákladů na bydlení, ani to, že stěžovatel byt uvedený v žádosti o dávku užívá na základě nájemní smlouvy). S námitkami, jimiž stěžovatel zpochybňuje dílčí skutková zjištění, se městský soud podrobně a dostatečně v napadeném rozsudku vypořádal. Stěžovatel v kasační stížnosti pouze opakuje již dříve uplatněnou argumentaci a domáhá se jejího opětovného posouzení ze strany Nejvyššího správního soudu. Intervence Nejvyššího správního soudu ve vztahu ke skutkovým otázkám je však výjimečná a omezuje se toliko na zásadní vady řízení a dokazování, které Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal. Pouhý nesouhlas stěžovatele se skutkovými závěry městského soudu nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 6 As 203/2021-24, bod 10, nebo usnesení ze dne 19. 10. 2022, č. j. 6 As 389/2021-40, bod 13).

[12] Ke stěžovatelově argumentaci, že ve dnech 3. 12. 2019, 31. 1. 2020, 29. 2. 2020 a 5. 3. 2020 zaslal správnímu orgánu konkrétní listiny, městský soud správně upozornil, že pokud se tak stalo ještě před podáním žádosti o dávku státní sociální podpory – příspěvku na bydlení (podané dne 30. 4. 2020), nemohly být tyto listiny zařazeny do spisového materiálu vedeného k žádosti, která v té době ještě nebyla podána, a tedy o ní nebylo zahájeno a vedeno správní řízení. Stěžovateli po obdržení výzvy nic nebránilo na ni reagovat sdělením, že některé z požadovaných podkladů již správnímu orgánu doložil, kdy konkrétně se tak stalo, jakým způsobem tak stěžovatel učinil, včetně uplatnění požadavku, aby tyto listiny byly založeny také do spisové dokumentace k nově podané žádosti. Pokud ovšem stěžovatel na výzvy vůbec nereagoval, nelze správnímu orgánu vytýkat, že sám nevyhledával, zda a v jakých předchozích řízeních žadatel o dávku státní sociální podpory podklady (a jaké konkrétně) doložil, včetně hodnocení, zda by případně mohly být relevantní také v novém řízení o další podané žádosti žadatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud tak neshledal v napadeném rozsudku městského soudu pochybení, natož pochybení zásadního rázu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Vzhledem k tomu, že městský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti v řízení

pokračování

o kasační stížnosti nevznikly, tudíž mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Nejvyšší správní soud nadto doplňuje, že ve věcech státní sociální podpory se neuplatní § 60 odst. 2 s. ř. s., neboť toto ustanovení výslovně zmiňuje toliko věci důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče [obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 Ads 168/2015-32, bod 26; srovnej také § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který vedle věcí vymezených v § 60 odst. 2 s. ř. s. výslovně upravuje osvobození od soudního poplatku též ve věcech státní sociální podpory].

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. dubna 2023

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu